

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 6

БЕОГРАД 1937 ГОДИНЕ

КЊИГА 3

LI РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 9 ЈУЛА 1937 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО

ПРЕТСЕДНИК

СТЕВАН ЂИРИЋ

СЕКРЕТАР

ДР. АНДРЕЈ ВЕБЛЕ

Присутни г. г. Министри: Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Милан М. Стојадиновић; Министар унутрашњих послова др. Антон Корошец; Министар пољопривреде Светозар Станковић; Министар социјалне политике и народног здравља Драгиша Цветковић; Министар грађевина др. Марко Кожул; Министар просвете Добривоје Стошовић; Министар финансија Душан Летица; Министар пошта, телеграфа и телефона др. Бранко Калуђерчић; Министар без портфеља Војислав В. Ђорђевић; Министар физичког васпитања народа др. Јосип Рођић; Владин повереник при претресу предлога закона о иступима Александар Ј. Кузмановић, генерални инспектор Министарства унутрашњих послова.

ПОЧЕТАК У 9 ЧАСОВА

САДРЖАЈ:

Пре дневног реда: 1 — Читање и усвајање записника L редовног састанка;

2 — Саопштење о подношењу законског предлога од стране Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова, Министра правде и заступника Министра трговине и индустрије, и Министра грађевина о предлогу закона о Уговору о трговини и пловидби између Југославије и Шведске, са Завршним протоколом и о Протоколу о регламентацији трговачких размена између Југославије и Шведске, потписаним у Штокхолму 14 маја 1937 године;

3 — Саопштење извештаја Одбора за проучавање предлога закона о правима и повластима одликованих орденом Карађорђевог звезде са мачевима за заслуге и осведочену храброст у ратовима;

4 — Саопштење Министара о одговорима на интерпелације народних посланика;

5 — Саопштење захтева Министра правде о одобрењу за продужење кривичног поступка против народних посланика;

6 — Молбе за отсуства народних посланика;

7 — Одговор Претседника Народне скупштине Стевана Ђирића на кратко питање Михаила Ђуровића и другова, народних посланика;

8 — Одговор Министра грађевина др. Марка Кожула на кратка питања народних посланика: Сретена Кузељевића и Војислава Лазића (два).

Говорници: Велимир Јојић, Министар грађевина др. Марко Кожул (три пута), Сретен Кузељевић, Војислав Лазић (два пута), Претседник Народне скупштине Стеван Ђирић (два пута).

Дневни ред: Наставак претреса и усвајање у начелу извештаја Одбора за проучавање предлога закона о иступима.

Говорници: Известилац већине Милан Блажић, Владин повереник Александар Ј. Кузмановић, Претседник Народне скупштине Стеван Ђирић (два пута).

Претседник Стеван Ђирић: Господо народни посланици, имам част отворити LI редовни састанак Народне скупштине. Молим господина секретара да изволи прочитати записник претходног састанка.

Секретар др. Андреј Вебле прочита записник L редовног састанка.

Претседник Стеван Ђирић: Има ли ко од господа народних посланика какву примедбу на записник? (Гласови: Нема!) Примедаба нема, записник је примљен. Изволите чути законске предлоге.

Секретар др. Андреј Вебле (саопштава): Г. Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова, г. Министар правде и заступник Министра трговине и индустрије и г. Министар грађевина подносе Народној скупштини на решење предлог закона о Уговору о трговини и пловидби између Југославије и Шведске, са Завршним протоколом, и о Протоколу о регламентацији трговачке размене између Југославије и Шведске, потписаним у Штокхолму 14 маја 1937 године. (Види прилог).

Претседник Стеван Ђирић: Овај ће законски предлог бити упућен Одбору за проучавање законских предлога о међународним уговорима и споразумима. Изволите чути одборске извештаје.

Секретар др. Андреј Вебле (саопштава): Одбор за проучавање предлога закона о правима и повластицама одликованих орденом Карађорђевог звезде са мачевима за заслуге и осведочену храброст у ратовима подноси Народној скупштини на решење свој извештај. (Извештај отштампан у прилогу 57 редовног састанка од 17 јула 1937 год., књига III страна 488—491).

Претседник Стеван Ђирић: Овај ће се извештај штампати, раздати г. г. народним посланицима и биће стављен на дневни ред кад Народна скупштина то одлучи. Изволите чути извештаје г. г. Министара.

Секретар др. Андреј Вебле (саопштава): Г. Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова извештава, да је интерпелацију г. Прекоршека Ивана и другова о хитном побољшању припадности државних и самоуправних службеника и пензионера доставио г. Министру финансија као надлежном;

Г. Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова извештава, да је интерпелацију народног посланика г. Рашовића Милоша о забрани удруживања црногорским студентима у удружења за међусобно материјално помагање и културно усавршавање доставио г. Министру унутрашњих послова као надлежном;

Г. Министар унутрашњих послова извештава, да ће на следеће интерпелације народних посланика одговорити кад прикупи све потребне податке: г. Августина Лукачича о непристојном понашању среског начелника у Птују г. др. Јанка Видеца; г. др. Веблеа Андреје и другова о растурању клеветничких летака против преставника државних власти на подручју Дравске бановине; г. Певеца Рудолфа о пожару Музичког павиљона на летњем соколском вежбалишту у Љубљани; г. Бренчича Михаела о демонстрацијама приликом пожара Соколског павиљона у Љубљани и поступању демонстраната према ватрогасцима; г. Керсника Антона и другова о погибији студента Рудолфа Долинара, и г. др. Коцеа Јуре о цепању државне заставе од стране организованих присталица Југословенске националне странке у Плашком.

Претседник Стеван Ђирић: Прочитани извештаји господа Министара узимају се на знање. Изволите чути захтев г. Министра правде о издавању господа народних посланика суду.

Секретар др. Андреј Вебле (саопштава): Г. Министар правде тражи одобрење за продужење кривичног поступка противу г. г. народних посланика: Новаковића Фрање због дела из чл. 3 Закона о заштити јавне безбедности и поретка у држави; Томашића Људевита због дела из чл. 3 Закона о заштити јавне безбедности и поретка у држави.

Претседник Стеван Ђирић: Ови захтеви г. Министра правде упутиће се Имунитетном одбору.

Изволите чути молбе господа народних посланика за отсуство.

Секретар др. Андреј Вебле (саопштава): Г. др. Кулишић Шиме, народни посланик, моли 20 дана отсуства ради лечења; г. Чејовић Ђуро, народни посланик, моли 40 дана отсуства ради лечења; г. др. Крафт Стеван, народни посланик, моли 10 дана отсуства.

Претседник Стеван Ђирић: Одобрава ли Народна скупштина тражена отсуства? (Одобрава). Објављујем да су тражена отсуства одобрена.

Пре прелаза на дневни ред имам част да одговорим на једно кратко питање. То кратко питање потписала су г. г. народни посланици: Михаило Ђуровић, Стаменко Стошић, Велимир Јојић, Бошко Зељковић, Коста Димитријевић, Милан Божић, др. Јордан Аћимовић, Војислав Лазић, Лука Аврамовић и Мита Димитријевић. Питање гласи овако:

„Господине Претседниче,

Из обавештења која јучерашњи и данашњи дневни листови дају јавности види се, да ће православни грађани града Београда приредити у свима православним црквама молепствије за оздрављење Њ. С. Патријарха Српског Варнаве.

Молимо Вас, Господине Претседниче, да нам изволите одговорити на данашњој седници, да ли бисте били вољни преузети на себе иницијативу, да се и Народна скупштина кроз једну своју делегацију прикључи, у знак пажње и оданости према Њ. С. Патријарху Српском Варнави, молепствима која ће се вечерас одржати, 8 јула 1937 г.”

На ово кратко питање јуче нисам могао одговорити зато што ми је било уручено овде на претседничком столу тек пошто смо прешли на дневни ред, кад се већ претресала интерпелација г. Мите Димитријевића, која је била на дневном реду, а на кратко питање може се одговорити само пре дневног реда; осим тога по Закону о пословном реду баш да су ми господа ово питање уручила и пре дневног реда ипак јуче не бих био могао одговорити, јер прописи нашег Пословника у томе погледу јасно кажу, да се на дан одређен за интерпелације не могу узети никаква кратка питања у поступак. Према томе из ова два разлога ја дајем одговор на ово кратко питање закашњен, кад је ствар постала беспредметном, али ипак могу госпoду потписнике извести, да није било потребно у томе погледу предузимати никакву иницијативу, јер по Закону о пословном реду у Народној скупштини, Народну скупштину претставља њен Претседник. Ја сам сматрао за своју дужност да заступам Народну скупштину на томе молепствију и ја молим госпoду народне посланике, који су ми ставили ово питање, да изволе узети на знање, да сам ја заступао Народну скупштину јуче на молепствију за оздрављење Његове Светости Патријарха.

Реч има г. Велимир Јојић, пошто први и други потписници нису присутни.

Велимир Јојић: Ја сам, господине Претседниче, задовољан Вашим одговором.

Претседник Стеван Ђирић: Има реч г. Министар грађевина да одговори на кратко питање народног посланика г. Сретена Кузељевића и г. Војислава Лазића.

Министар грађевина др. Марко Кожул: Господо народни посланици, народни посланик г. Кузељевић упутио ми је кратко питање преко Претседништва Народне скупштине, у коме је навео како се прекомерно искоришћује пут Нова Варош — Прибој од фирме Ристе Ђорђевића, па је тражио од Министра грађевина да удари прирез на ванредно искоришћавање тога пута, и да се тај пут поправи, јер је превише порушен услед тога прекомерног искоришћавања.

Ја сам, господо, добио то питање у току месеца фебруара и, пошто су тада још трајале дискусије у Народној скупштини, ја сам, чим сам добио потребне податке, одговорио г. Претседнику Народне скупштине, да ћу г. посланику Кузељевићу одговорити на његово питање. Пошто је Народна скупштина тек сада то питање ставила на дневни ред, ја одговарам г. народном посланику тек сада.

Одговара, доиста, истини да је фирма Ристе Ђорђевића прекомерно искоришћавала овај пут и ја сам због тога преко Банске управе тражио да се г. Ристи Ђорђевићу наметне по закону прирез за то ванредно искоришћавање пута. Банска управа ми је одговорила, да је издала налог техничком одељку у Рашкој да овај прирез удари. Исто тако Банска управа је добила од Министарства грађевина налог, да одмах приступи поправци тога пута. Уколико је Банска управа овај налог извршила, ја то још не знам тачно, али како сам обавештен, она је јавила да ће сада у ово летње доба, када се путеви израђују са мање трошка и са радном снагом народа, јер је то бачински пут, да приступи поправци овога пута са радном снагом народа по Закону о путевима.

Толико сам свега имао да одговорим на ово питање г. г. народних посланика.

Претседник Стеван Ђирић: Реч има народни посланик г. Кузељевић да се изјасни да ли је задовољан одговором г. Министра.

Сретен Кузељевић: Господо народни посланици, ја сам ово питање упутио г. Министру грађевина из два разлога: један је разлог тај, да га упознам како извесни људи у нашој држави, да би зарадили неку хиљаду или неколико стотина хиљада динара, наносе народној имовини милионске штете и да га, уједно, замолим, да путем своје власти нареди да онај који је оштетио државну и народну имовину, т. ј. овај пут о коме је сада било речи, доведе у исправно стање т. ј. у онако стање у каквом је он био када је почео да га искоришћава. Овај је пут рађен народном снагом. Сви земљани су радови израђени и они износе око 36 км. Вештачке радове израдила је држава и то кошта неколико милиона динара. То је једини пут којим се долази у Срез нововарошки. Нема ни једног другог пута да се тамо дође, јер је то један безпутни крај. Том Срезу нововарошком никад није посвећена никаква пажња, па ни овај пут, вероватно, не би био израђен да Нова

Варош није среско место, да ту не мора да долази пошта која мора имати везе са среским местом. Али поред тога што сам упутио ово питање г. Министру грађевина, ја сам и код грађевинске секције и банске управе предузео мере да се овоме г. Ђорђевићу, који експлоатише државну шуму у „Златару“ за свој рачун, о чему ћу већ говорити другом приликом, поводом питања које сам упутио г. Министру шума и доказати том приликом да овај г. Ђорђевић ради своје користи руши једну народну имовину коју народ већ стотинама година чува.

Господо, у Срезу нововарошком, као што рекох, за 2 године готово није ништа учињено нити за јавне радове нешто дато. Ја бих замолио господина Министра грађевина да се не руши оно што имамо и да се овом срезу посвети боља пажња, а замолио бих га да путем своје власти одреди једну комисију која ће оценити штету на том путу, и да онај, који је тај пут порушио искоришћавајући га преко правила о искоришћавању јавних путева, исти поправи. Г. Министар је изјавио да ће се то поправити кад се искористи народна снага. Али, господо, то је већ урађено народном снагом и сада није право да фирма руши ради прекомерног искоришћавања па сад опет да народ својом снагом оправи те путеве. Зато бих ја замолио господина Министра грађевина да он поведе рачуна и да онај, који је оштетио овај пут државни и народни, поправи га и доведе у исправно стање. Јер анкета коју г. Министар одреди, коју ја захтевам, утврдиће да је фирма оштетила тај пут прекомерним утоваривањем великих ваљака у дужини 3—4 кубних метара, а то није пут првога реда, ту није подлога јака и да је сада доведен у такво стање да ни обичан аутомобил не може да донесе пошту из Нове Вароши и ми смо отсечени од света зато што је фирма пут прекомерно искоришћавала.

Ја сам задовољан одговором г. Министра грађевина што има добру вољу да ствари извиди, али га молим да приликом извиђаја нареди да онај који је оштетио народну имовину исту доведе у ред и исправи, а не народ, а да се о Срезу нововарошком поведе бољег рачуна, јер се тамо не изводе никакви јавни радови.

Претседник Стеван Ђирић: Реч има Министар грађевина г. др. Марко Кожул.

Министар грађевина др. Марко Кожул: Господин народни посланик Војислав Лазић упутио је преко господина Претседника Народне скупштине под Бр. 3156, од 11 јуна ове године, упит у сврху заштите од поплаве водолавног земљишта села Уровци, Крстинска, Бргулице, Рвати, Забрeжје, Бресква, Ратари, Скела, Бело Поље, Велико Поље, Стублине, Звечка, Грабовац, Врховине, као и вароши Обреновца, које је у површини од 6095 хектара било поплавлено ове године за време великих поплава.

Господо народни посланици, ту постоји једна задруга тако звана Посавска водна задруга. Водне задруге по закону морају саме да доприносе за подизање насипа, за прављење канала и за све оно што је потребно да се одржи водна задруга у исправном стању тј. да се не би вода разливала по земљишту. Од године 1924 на том подручју био је са стране Министра грађевина подигнут насип са свотом од 628.587 динара. То је делимично дала држава и то баш своту од 553.950, а ресто је

дала Бановина. Сељаци су дали и унели у насип 105.000 м³ земље. Сељаци нису више ништа допринели уз сва настојања и Банске управе и Министарства грађевина, које је тражило да и водна задруга допринесе.

И по овоме техничком елаборату, који постоји код Министарства грађевина за осигурање тога насипа, то господин народни посланик Војислав Лазић зна врло добро, треба свота од 7 милиона динара, која би свота била потребна да се подигне насип од села Скеле до Треске на оном потезу, који није добро заштићен и где је ове године вода продрла, наневши огромну штету сељацима.

Министарство грађевина прошле године тражило је од Водне задруге, да сељаци присили да допринесу нешто, да се насип повиси, али сељаци нису хтели. Не само то, него Министарство грађевина било је присиљено да дигне самоуправу у тој Водној задрузи и постави свога комесара при Водној задрузи, јер Водна задруга у суштини није постојала него само формално. Иза доласка комесара држава је утрошила ове паре. Додуше, сељаци не могу да допринесу ову огромну своту, и зато је Министарство грађевина ове године затражило, после извршених својих студија на терену, да се даде 4 милиона динара за изградњу овога насипа, који се мора да помакне од данашње обале Саве, јер је на великом ударцу и притиску воде. И тај износ од 4 милиона динара, ја мислим да ће ове године, по обећању са стране, господин Министар финансија моћи да утроши, и да тако ово велико добро сељаку сачува. Него ту је још једна друга несрећа, да тако кажем, што река Колубара с друге стране продире на то исто земљиште и у околину Обреновца и плави сва земљишта на прузи Београд—Обреновац. За те насипе треба других 3 милиона динара тако да би укупном свотом од 7 милиона динара то подручје могло бити потпуно заштићено.

Господин Војислав Лазић тачно је изнео у своме упиту и такво стање јесте на терену. Али господин Војислав Лазић треба да знаде, да за 7 милиона динара, којих Министар грађевина у буџету нема, треба један изванредан кредит, којим би се то подручје осигурало од поплава.

Господо, са своје стране ја сам учинио све. Ја сам био на лицу места, ја се надам да ће народни посланик г. Лазић хонорисати моју добру вољу и настојање, јер и сам зна да колико год могу такве радове подупирем и настојим да се сељацима изађе у сусрет. Ја кажем да сам то тражио баш ових дана после мога личног одласка на то место, уверен колика је огромна штета сељацима нанесена, и ја се надам, да ћемо ове године прећи на изградњу тога насипа и на утврђење старог насипа, тако да би тај остао као прва одбрана од навале воде, а други би био права брана.

Толико сам имао да кажем господину Лазићу, и молим да се са мојим одговором задовољи.

Претседник Стеван Ђирић: Реч има народни посланик г. Војислав Лазић.

Војислав Лазић: Господо народни посланици, и поред овако лепих речи г. Министра грађевина, ја његовим одговором не могу бити задовољан. Не могу бити задовољан зато, што је то само једно обећање, које нема у себи толике вероватноће, да ће бити извршено.

Господин Министар каже, да је потражио кредит, али сада настаје питање: да ли ће га добити. Ја немам наде, да ће господин Министар извршити ово обећање због тога, што је господин Министар самим својим доласком тамо, на лице места, да види поплављена села, показао, да се пошло једним погрешним путем.

Када је долазио г. Министар оно је више личило и оставило утисак на ондашњи свет, да је он дошао у политичке сврхе, него да је дошао да види једну народну невољу и беду, једну народну потребу, да задовољи народну жељу. Господин Министар је дошао чисто политички и позвао је тамошње политичке људе, а није чак ни мене као народног посланика тога краја позвао, да ја лично дођем, да заједнички прођемо тај терен, да видимо шта треба учинити, већ је г. Министар преко Начелника среског известно тамо оног партијског кортеша што врши организацију Југословенске радикалне заједнице, па је лепо с њиме на његовом моторном чамцу од Забрежја до села Брескве дошао и пред једном кафаницом једној групи од 30—40 партиских људи дао свечано обећање, исто онако као што је то данас дао и мени а и вама свима у Народној скупштини.

Господо, ако се жели озбиљно да народу помогне, да се заиста насип подигне, треба радити одмах од почетка тако, да не изгледа да се то искоришћује у партиске сврхе, јер ако будемо радили ово као општу ствар, а не као партиску онда тај рад може уродити плодом, а ако будемо и почињали и завршавали као партиске ствари онда од тога, мислим, да неће бити ништа.

И због тога, господо, ја се не могу задовољити одговором г. Министра док не видим дело. Када будем видео то дело иако оно буде добро онда ћу му и ја у име тамошњег народа на томе захвалити.

Што се тиче саме Водне задруге сматрам за дужност да и на то овом приликом г. Министру одговорим. Г. Министар је ту фактично оптужио и онај народ тамо, као и Водну задругу а и саму организацију целог тога посла. Господо, ево у чему ствар стоји. Ствар стоји у томе што је први предрачун за подизање насипа износио 15 милиона динара... (Министар грађевина др. Марко Кожул: 19 милиона динара!)... па је требало да се задруга задужи са 15 милиона динара и да путем тог задужења изврши тај посао, али земљорадници из крајева где већ постоје те водне задруге, а које су у ближест додиру са овим нашим крајевима, рекли су нам да не пристанемо на то, јер да су и они основали задругу, да су се задужили и да се никада не могу одужити. Рекли су нам да редовно плаћају поред државног пореза дупло још и за оно на што се је задруга задужила, а дуг стоји још увек на истој мери. Када је то народ чуо тргао се је и рекао да не жели да се задруга задужи. Због тога је олабавио посао и престао да функционише и Задруга стварно данас више и не постоји.

Што се тиче радне снаге народа и ту је г. Министар криво обавештен, као да народ није хтео да ради. Народ је радио па и данас постоји насип које га је он израдио, али је постављен тако негодно да је и сувише близу саме реке, на тако песковитом земљишту, да га је тешко одржати јер га вода подлокава одоздо, а нарочито ове године када је вода непрестано три месеца лежала и насип подлокавала и када је требало само још три дана да се вода поврати, она је насип на једном месту

подлокала и то на месту које је као најсигурније сматрано, па је продрла и поплаву извршила.

Али народ је радио. Ја верујем да ће народ и у будуће радити. Народ је радио пуна три месеца и дању и ноћу да одбрани тај насип од воде, али на крају крајева није могао да га одбрани. Зато је потребно да се подигне један темељит насип потпуно израђен по техничким прописима, а не да га израђују сами сељаци без техничких упутстава. Због тога што су га израђивали сами сељаци без техничких упутстава, тај насип био је негде нижи негде виши, негде ужи, негде шири и, наравно, такав насип није могао да одоли оноликој води.

Према томе ја сматрам да не треба примити ово што каже г. Министар грађевина да народ није радио и да неће да ради. Он је радио и радиће, али ја захтевам да и држава са своје стране учини бар околико колико је г. Министар обећао, да би се то питање једанпут скинуло са дневног реда и да би се онај народ тамо обезбедио. Јер толика села ове године била су под водом. Људи су морали да остављају своје куће и своју имовину и да беже испред воде са породицом без сретстава за живот. Данас су њихове куће без икакве употребе. Они су се после воде вратили својим кућама, али у њима не станују, него станују у кошевима и магарама, јер је унутра, у тим кућама, толика влага и мемла, да оне неће бити за употребу ни после годину дана. На јесен се морају уселити, али их очекује врло рђава судбина. Ја молим г. Министра да схвати ствар врло озбиљно и да ово обећање, које је овде пред Скупштином дао, не буде само обећање, него да буде и дело. И онда, кад буде дело, ја ћу бити задовољан, а све дотле ја нисам задовољан.

Претседник Стеван Ђирић: Има реч Министар грађевина г. др. Марко Кожул.

Министар грађевина др. Марко Кожул: Народни посланик г. Војислав Лазић упутио ми је још једно питање, да се пут Београд—Чукарица—Обреновац, код села Барић, на километру од 23-25 издигне, јер се налази у водоплавном подручју. Ово је бановински пут. Ја сам одмах дао налог Банској управи у Новом Саду да се тај пут издигне на тој дужини за један и по метар, јер, кад навали вода испод пропуста железничке пруге између Обреновца и Београда, и кад навали вода реке Колубаре, онда се обично тај пут прекида. Ове године услед абнормалног стања воде у томе подручју тај пут био је дуже времена прекинут. Одговарају истини наводи г. Војислава Лазића. Саобраћај је био прекинут за аутобусе и за аутомобиле, али за сељачка кола није био прекинут, јер вода није била толико висока. Али ја молим г. народног посланика и дајем му одговор, да је то већ у раду и да је техничко особље већ пре месец дана израдило елаборате и да ће тај пут ове године бити израђен.

Што се тиче другог дела његовог питања, за оно време док је била поплава, извештавам га, да је Министарство грађевина ставило сав персонал, који се на томе подручју налази у техничкој служби, на располагање служби. Пут је био чуван од чувара, од надзорника путева. Чак је било наређење среског начелника за општину Барићску и Маслођинску да стави на расположење сељацима и скелу и да одреди цену за превоз стоке и људи. То је све било извршено. Срећом није било ни-

каквих већих незгода, а нисмо имали других сретстава ни могућности да у оно доба издигемо пут. Али то се ради када су сува времена. Банска управа већ је то започела. Према томе толико имам у том погледу да кажем, да је пут у израђивању у дужини једног километра а у висини метар и по и да ће бити готов у току ове године.

Претседник Стеван Ђирић: Реч има народни посланик г. Војислав Лазић, да се изјасни да ли је задовољан одговором г. Министра.

Војислав Лазић: Господо народни посланици, ја хоћу прво да учиним једну исправку у изјави господина Министра. Он је свакако погрешно обавештен, он то није видео и он то по своје знању није рекао, него по ономе како су га његови подручни органи известили, па је зато могао да каже да саобраћај није био прекинут за кола. Међутим, господо, саобраћај је био прекинут апсолутно за све. Да је господин Министар био тамо; он би видео како се на томе месту пуних три месеца превозио народ од Ђуприје на Колубари до села Барића на чамцима и дереглијама, он би видео у дереглијама кола заједно са сеном и стоком за вучу, видео би коње са колима натоварене пилићима потераним за Београд, видео би многобројна кола, која су на тај начин превожена, па би чак видео и аутомобиле, који су такође превожени заједно са пасажерима. Дакле, саобраћај је био потпуно прекинут. У почетку је било могуће, док вода није много порасла, да пролазе кола, али су она пролазила под великим тешкоћама. Исто тако било је могуће превежење кола и при крају, када је вода почела да опада. Али, кад год су кола пролазила, ишла су са великим физиком. Према томе ја у толико исправљам извештај господина Министра у погледу саобраћаја кола.

Ја, господо, и овим одговором не могу бити задовољан и изјављујем да ћу бити задовољан само онда кад видим да је то извршено, а све дотле нећу бити задовољан.

Претседник Стеван Ђирић: Господо народни посланици, прелазимо на дневни ред: Наставак претреса у начелу извештаја Одбора за проучавање законског предлога о иступима.

Реч има известилац већине народни посланик г. Милан Блажић.

Милан Блажић: Господо посланици, као известилац већине Одбора за законски предлог о иступима, а после исцрпног реферата г. Шушића и г. Кнежевића, који су пледирали за пријем овог законског предлога, ја ћу бити слободан да се задржим само на томе, да одговорим на примедбе оне господе, која су се трудила да докажу рђавост овога пројекта и тражила његово одбијање. (Гласови на левици: Мало јаче, не чује се!) Немам јачи глас. При томе одговору ја ћу се ограничити само на одговор оној господи, која су говорила директно о законском предлогу о иступима, а нећу одговарати оној господи, која су својим говорима нападали Краљевску владу и њен рад. (Један глас на левици: Зашто?) Сада ћу вам одговорити. Јер, као известилац Одбора за закон о иступима сматрам, господо, да нисам зато позван.

Поводом тих напада, који се не односе на законски предлог, ја ћу само рећи ово: да изгледа да су баш ти напади најбољи доказ да је законски предлог врло добар. (Жагор на левици.) Јер, господо, они који су тај предлог нападали, у не-

достатку аргументација противу законског предлога, напали су Краљевску владу.

Сад, господо, да пређемо на извештај мањине одборске. Тим одговором једновремено ћу одговорити и на примедбе г. Шошкиа, који је и творац тога извештаја мањине, и г. Дошена и г. Здравковића као и других, уколико су се они уопште бавили самим законским пројектом.

Мањина је у своје извештају изнела три разлога са којих је противна овоме законском пројекту. Прва примедба мањине лежи у ово неколико речи: „Да је неопортуно дати суђење у другој степену управним властима, односно да је штетно искључење тужбе на управни суд респективе на Државни савет у случају да и у другом степену суде управне власти”.

Противу првога дела овога приговора мањине, тј. да је неопортуно дати суђење и у другом степену управним властима, јер управне власти могу при томе вршити злоупотребе, ја бих могао изнети ове противразлоге:

Опозиција заступа гледиште, да суђење у другом степену треба уступити судским властима, тј. среским и окружним судовима, јер верује да код њих неће бити толико злоупотреба колико би било код управних власти, пошто судије имају сталност.

Опозиција истина нема пуну веру ни у судове. Сетите се, господо, само говора г.г. Здравковића, Баричевића и Новаковића. Али ипак с обзиром на сталност судија они верују да ће у судовима наћи више правде него код управних власти. Па, господо, кад ни они сами не верују у високу свест, у високи морал судскога кадра, зашто господо из опозиције траже надлежност суђења у другом степену да се пренесе на судове? (Један глас са левице: Од два зла бирамо мање!) Ја бих вас, господо, поводом тога питао нешто: да ли је једини моменат за независност бојазан од гоњења, зар не би могао исто тако бити моменат за несавесност једнога органа и ова наша велика партијска нетрпељивост. Па, господо, ако примимо да и партијска нетрпељивост може бити један моменат несавесности и то јачи него ли први, у томе случају, узевши у обзир тврдњу опозиције, да нам ни судијски кадар није на довољној висини, надлежност судова била би опаснија од надлежности управне власти, јер имате сталне судије којима не можете ништа, док напротив управни чиновник своју несавесност мора кад тад да плати. Ја ћу дати наше мишљење о судовима а ово сад износим ваше мишљење.

Даље, господо, ми данас имамо у земљи управне власти које имају исте школске квалификације које имају и судије, (Гласови са левице: Само немају сталност), па према томе су и са истим моралним квалификацијама, те се онда не може наћи разлог овој неповерењу мањине. Ја не знам, господо, зашто ти људи са истим школским квалификацијама не би могли имати и исте моралне квалификације, а ако, господо, они имају исте моралне квалификације, које имају и судије, онда, господо, ја не знам зашто сте ви против тога да се суђење и у другом степену уступи управним властима. (Александар Лазаревић: Они суде по наређењима!) Добићете одмах одговор на ту Вашу примедбу.

На левици, господо, ми имамо пуно посланика који имају највеће школске квалификације:

имају свршен факултет, има доктора права, има чак и професора универзитета и бивших високих државних функционера. Ја питам левицу, односно питам директно господу, која су ставила у сумњу савесност среских начелника и начелника банских управа, који имају исте квалификације школске као и та господо.... (Повици са левице: Немају!) Имају, господо исте квалификације, ја тврдим да имају у већини случајева данас сви начелници срески, а начелници банских управа неоспорно имају, а специјално... (Александар Лазаревић: Немају, јер суде по наредби, немају своју вољу, немају своју свест, они су машине!) Нарочито питам г. Баричевића, г. Дошена, г. Јовановића, г. Новаковића, г. Здравковића и друге, који су директно истицали ту несавесност управних власти, да ли би они, када би били на местима среских начелника или начелника банских управа, били несавесни и пристрасни (Глас са левице: То је софистика!) Никаква софистика него ја, господо, кажем ако би били. Ако господо изјаве да би били, ја би био готов да примим њихове разлоге, али ако изјаве да не би били несавесни, онда би их питао зашто сумњиче људе који имају исте квалификације као и они. (Др. Мирко Косић: На основу чињеница!) Чињеница које сте ви навели. То су били изузетци а не правило и то ретки изузетци. Па и ми живимо у овој земљи и ми гледамо и очи имамо. (Др. Мирко Косић: То је систем!)

Ја ћу се, господо, користити речима уваженога професора г. Косића да је по овој питању пресудно да ли судско и управно особље има: „израђену свест за непристрасно примењивање закона” и да ли има „моралну независност за непристрасно примењивање његово.”

Ми из већине мислимо, да и судско а исто тако и управно особље има и ту свест и тај потребан морал, и зато остављамо сву надлежност управним органима због пренатрпаности судова. (Др. Мирко Косић: А пренатрпаност управе?) Много је мања него судова, по нашем сазнању много је мања.

Постоји, господо, у осталом и један виши државни разлог да се суђење иступа уступи искључиво и потпуно управним властима. Ради одржавања реда и поретка а не ради прогоњења господо са левице и њихових пријатеља потребно је да управне власти имају у рукама бар овај инструмент и то као брз и лак да би био ефикасан, а ви, господо, размислите о томе да ли је тачно или није.

Најзад, господо, закони се раде под претпоставком да ће их примењивати савесни и исправни чиновници. Несавесни чиновници јесу изузетак а према изузетцима, господо, закони се не раде и интересантно је, господо, какви би ти закони изгледали, ако би се пошло од претпоставке да су сви службеници несавесни тј. када би се узели у обзир изузетци.

Против другог дела прве примедбе одборске мањине тј. против навода „да је штетно искључење тужбе на управни суд односно Државни савет,” ја бих изнео ове противразлоге:

Зар има, господо, потребе да ова најситнија кривична дела иду чак до управног суда и Државног савета и да ове већ и иначе претрпане установе онемогућимо за сваки рад?

Зар је потребно, господо, да за ова најхитнија кривична дела створимо и трећу инстанцију, што

би стварно било, ако би по иступним делима дали право тужбе на управни суд односно на Државни савет, док код престапа и злочина имамо само две инстанције.

Зар је потребно, да ефикасност овог закона на тај начин потпуно упропастимо, јер нико не би извршавао пресуде због којих постоји већ тужба управном суду или Државном савету.

Друга мана, господо, по мишљењу мањине јесу „престроге казне”. На први поглед изгледа да је тако, али у ствари није тако.

Ако узмемо у обзир чињеницу да у овом законском пројекту имамо дела којима се руши државна безбедност и државно јединство, максимум казне није претеран. (Александар Лазаревић: Па шта ће онда Закон о заштити државе?) Говорићемо о томе кад будемо дошли на специјалну дебату да ли је умесно ово унето у Закон о иступима или није. Што се тиче тих „строгости” казне, ја вас молим да у законском предлогу погледате главу IV.

Исто тако, господо, ако узмемо да има дела која су по тежини својој требала бити унета у Кривични закон, молим да погледате § 133 предлога у редакцији владиној односно § 132 у одборској редакцији.

Најзад што су и чланови мањине гласали у одбору, код појединих прописа посебног дела, да се казна повећа до максимума који пројекат предвиђа тј. до 30 дана затвора и ако је пројекат за те прописе мању казну као максималну предвиђао. Навешћу само један случај, а то је § 133 сада 132, који је као највећу казну предвиђао 20 дана, дакле више но што опозиција као максимум по овом закону сада предлаже, па је и сама мањина гласала да највећа казна код тог прописа буде 30 дана. Оваквих случајева било је више.

Каква је дела Пригелпатент предвиђао, мени је непознато, али мислим да није садржавао дела предвиђена главом 4 овог пројекта. Верујем да су та дела била предмет неког другог аустријског законодавства, које је предвиђало далеко веће казне но што је максимум казне по овом пројекту.

На примедбу: да нам овакве казне не могу служити на част пред културним светом, одговарам:

Када би казне по овоме пројекту биле такве, које су по схватању културног свега недопуштене, некултурне, застареле, разумео бих мањину, али када су те казне оне исте које предвиђа и тај културни свет, оштрина њихова може нам служити на част. Оштрина њихова јесте знак да желимо ред и поредак, а ред и поредак не може никоме, па ни нама, служити на срамоту.

Трећи приговор мањине односи се на: „слободно убеђење, казну укора, условну осуду и све оно што је у духу модерног законодавства унето у пројекат”, а са јединог разлога што мањина нема поверење у судеће и разматрајуће власти.

Пошто сам ја о томе питању судећих и разматрајућих власти већ дао своје мишљење, не мислим сада то да понављам.

Господо народни посланици, на говор г. Воје Лазића могу изнети ове противразлоге:

У свом говору г. Лазић изнео је противу предлога закона о иступима у главном ове приговоре: „да је циљ владин при доношењу овога Закона да с њиме прогони политичке противнике и да помоћу његових одредаба, овакве какве су, заклања

своје пријатеље; да је закон реакционаран; да у њему има непотребних одредаба”.

Да претресемо бар површно примедбе г. Лазића.

Тврдити да се један закон овакве природе, какав је Закон о иступима, доноси само зато да би влада могла прогонити своје политичке противнике, а заклањати своје пријатеље, нема у себи ни мало логике.

Да би било логике г. Лазић ставља се на гледиште: „да су управна власт, или како ју г. Лазић назива полицијом, а исто тако и жандармерија народни непријатељи”, као оно у Америци државни непријатељ бр. 1, број 2 итд., који су само зато ту да политички прогоне народ, а никакве друге функције немају.

Са оваквим схватањем циљева и задатака управне власти и жандармерије, није ни чудан закључак г. Лазића. Али ако г. Лазић правилно схвати задатке управне власти и жандармерије, ако их схвати као народне пријатеље, као органе народу потребне, лако ће увидети погрешност своје тезе и гласаће за овај законски предлог.

Ја ћу бити слободан да приметим г. Лазићу да су одредбе на које се он при томе позива, а то су §§ 13, 35, 50 и 51 пренети из Кривичног законика. Из Кривичног законика, господо посланици, који није донела ова Влада, а који је донет онда када судије нису имале сталност. Понављам из Кривичног законика који није донела ова Влада, а остављам г. Лазићу да из тога даље закључке изведе.

Даље је г. Лазић навео: да је овај пројекат закона реакционаран, а да то докаже позвао се је на прописе §§ 69, 71, 72 и 87.

Ја ћу узети први од г. Лазића наведени пропис а то је § 69.

Г. Лазићу је реакционарност ако неко буде кажњен: „ко се без оправданог разлога не одазове ни другом писменом позиву власти, ко не дође на стражу или не пође у потеру или хајку када га власт на основу закона одреди” итд.

Зар је реакционаран пропис који изрично захтева да се неко два пута и то писмено позове, па ако и тада не дође, и то без оправданих разлога, буде кажњен?

Зар је реакционарно ако неко неће да иде у потеру, на стражу, у хајку, и то без оправданих разлога, кад је на то позван на основу закона, па буде кажњен?

Ја мислим да овај пропис са свима ограничењима која предвиђа, не само да није реакционаран већ је шта више врло либералан, а да би оно што проповеда г. Лазић био неки бесправни поредак, да не употребим неку оштрију реч.

У вези са овим сматрам за дужност да напоменем, да су изјаве г. Лазића о непотребности потера, стража и хајки приликом претреса овога закона неумесне, јер са њиме немају никакве везе. По овоме закону само се кажњавају они, који не врше своје дужности, или неће тим дужностима да се одазову, а повреде и хајке предвиђају се другим законским прописима.

Даље, г. Лазић наводи, да закон има непотребних прописа. За доказ тога наводи прописе §§ 92, 93 и 94 по предлогу Владином, сада §§ 91, 92 и 93 по одборском предлогу. Узмимо први наведени пропис, т. ј. пропис § 91 по одборској редакцији.

Зар је непотребан пропис, који кажњава „умишљено пронашање лажних обеспокојавајућих гласова и т. д.“ Зар г. Лазић не види у том пропису заштиту мира и спокојства грађана, зар г. Лазић не види интересе државе, да се то сузбије? Ја мислим да види, али неће да види.

Г. Лазић критикује и установу „кажњавања сместа“ предвиђену § 278, сада по одборској редакцији § 276. Г. Лазић при томе већ види жандарме како пресећу сељаке, ваде блокове са призначницама, и по друмовима одмах им изричу казне. Народни непријатељи ступају у дејство. (Смех).

Г. Лазић у овоме пропису не види баш оно што треба да види, а то је, да је овај пропис донет у корист народа, јер се иступнику оставља на вољу, хоће ли да буде кажњен „сместа“ или да противу њега буде поднета пријава ради редовног поступка.

Навешћу г. Лазићу један пример, да га уверим, да је одредба донета баш у корист народа. Један путник учини неки иступ у неком удаљеном месту. Пристаје радо, да буде „сместа кажњен“ како не би имао више никаквих непријатности услед редовног поступка. Г. Лазић може бити уверен, да ће ово „кажњавање сместа“ бити врло чест случај баш по жељи самих учинилаца иступних дела.

Да пређем сада на примедбе г. Манфреда Паштровића. Г. Паштровић у своме говору врло се је мало задржао на самом Закону о иступима; већи део његовог говора био је политичке природе. Ја ћу као извештач већине по Закону о иступима одговорити само на онај део, који има везе са тим законом.

Г. Паштровић, а то чини и г. Баричевић, осврће се на избачени § 81 владиног пројекта, а у погледу оног његовог дела, који о заставама говори. Замера Краљевској влади што је у свој пројекат и овакав пропис унела.

У име већине одборске, на ту примедбу г. Паштровића могу одговорити, да је пропис § 81 избачен из пројекта не зато што је одбор сматрао његову одредбу као непотребну, већ што је сазнао да ће то питање бити специјалним законом о заставама регулисано. Да је потребно донети одредбе за употребу државне заставе, па ако хоћете и племенских, ја ћу бити слободан да вам изнесем један случај, за који сам сазнао од једног колеге из одбора.

Неки ресторатер у крају наше земље где се највише оперише са заставама, испекао је једно лепо прасенце и изложио га у излогу своје радње. Печеном прасенцету побио је једну заставицу у уста, а другу на супротној страни — негде око репа. Случајно, господо посланици, он није био интегрални Југословен, те је то била племенска застава. Али, да је био интегрални Југословен, то би се исто десило и са државном заставом.

Човек је то, господо, наивно учинио без икакве задње намере, учинио је из једне прости глупости, али овај један драстичан пример говори вам, господо, да је једанпут потребно решити питање о употреби државне заставе...

Претседник Стеван Ђирић: Ја се потпуно слажем са г. говорником да је ово драстичан пример, али молио бих г. г. народне посланике да тако драстичне примере не износе на говорницу.

Милан Блажић (наставља): Ја, господо, лично налазим, а верујем да ћете се и ви многи самном сложити, да светињу овог државног амблема, баш у циљу чувања унитарне државе и нашег југословенског народног јединства, не треба злоупотребљавати. Ја лично мислим да је не треба злоупотребљавати ни при партијским манифестацијама и нашим партијским разрачунавањима. Ту светињу треба да употребљавамо само онда када мислимо о слави и величини своје Државе и свога Краља. (**Манфред Паштровић:** Према томе, требало би забранити употребу заставе!) Ја сам вам рекао своје лично мишљење.

Да се осврнем са неколико речи и на говор г. Баричевића.

Г. Баричевић одличан је говорник, који говори са изванредним патосом и изванредном мимиком, али, господо, г. Баричевић тај свој говорнички дар и тај патос и ту мимику често употребљава као обланду у коју завије по неки нетачан факат и ми тај нетачан факат помоћу те обланде прогутамо.

Да видите, господо, како сте пре неки дан са том обландом прогутали много нетачно претстављених ствари. Узеху за пример само два законска прописа које је г. Баричевић у свом говору додирнуо.

Први је такав пропис § 83 односно сада § 82. Смисао тога параграфа г. Баричевић претставио је тако да је њиме стављено у дужност грађанима да подносе доставе против својих суграђана т. ј. да постану, по речима г. Баричевића, шпијуни власти.

А шта је суштина тога прописа? Да грађани известе власт о извесним појавама у својој средини, које би евентуално могле бити штетне баш по ту средину. На пример, власт изда наредбу да сваки сопственик побеснелог пса мора одмах известити надлежну власт да је пас побеснео. Или, рецимо, изда једну општу наредбу да сваки грађанин који први примети да је какав мост на друму порушен, одмах известити власт да се не би каква већа несрећа догодила. То је, господо, смисао овог параграфа, а не смисао који му даје г. Баричевић. Господо, не треба тумачити, прочитајте га, па ћете видети да је тачно онако како ја тврдим.

Други је такав пропис § 125, сада по редакцији одбора § 124. Говорећи о томе законском пропису г. Баричевић слатко вас је насмејао излажући колико је творац овог владиног пројекта, а исто тако и одбор за тај законски пројект, био глуп. Колико је био глуп, када је на крају овог законског прописа могао ставити пасус: „предмети кривичног дела одузеће се“, а у том законском пропису у тачци 3 говори се о голим женама.

Међутим, у том законском пропису у тач. 2 говори се о списима, новинама, сликама и цртежима који садрже лакшу повреду јавног морала. Када се сада узме да први став овог параграфа чини цео почетни текст заједно са све три тачке, онда није никаква погрешка ни у владином предлогу, — подвлачим: ни у владином предлогу, што је реченица: „Предмети кривичног дела одузеће се“ дошла на крају првог става, јер она за себе чини засебан став.

Међутим, г. Баричевић и овде је увио једну нетачност у обланду, па је шта више тврдио, да је таква стилизација и у одборској редакцији. У одборској редакцији, међутим, тај пасус пребачен је на крај тачке 2 првога става.

Одбор је ту измену учинио не зато, што је г. Баричевић у праву, јер је структура овог законског прописа и у владиној редакцији била тачна. Одбор је измену учинио само зато, да неки деловођа општински не би као и г. Баричевић разумео, да и голе женске треба као предмет кривичног дела одузети.

Г. Баричевић набројао је низ параграфа, који по његовом мишљењу престављају: правни апсурд, реакционарство, глупост, нелогичност и др.

Како је ово начелан претрес, г. Баричевић добиће одговор на све своје приговоре при претресу у појединостима и надам се, господо, да ћете се тада још боље уверити о томе, колико је критика овог законског пројекта од стране г. Баричевића објективна; колико је овај закон по речима г. Баричевића „негативан и штетан”, а који је по речима г. Баричевића донела „велемудра и демократска управа г. др. Стојадиновића”. Ове речи г. Баричевића цитирам, јер су и оне одлично огледало његове објективности.

Господо посланици, завршујући свој говор, ја вас молим да изволите гласати за овај закон са изменама, које је одборска већина у свом извештају пред вас изнела. (Одобравање и пљескање код већине).

Претседник Стеван Ђирић: Реч има Влади повереник, генерални инспектор Министарства унутрашњих послова г. Александар Кузмановић.

Владин повереник Александар Кузмановић: Господо народни посланици, у својству Владиног повереника при Народном претставништву част ми је на крају начелне дебате о предлогу закона о иступима дати кратко објашњење о појединим моментима овог предлога закона, уколико су ти моменти били подвучени у току начелне дебате.

Уочљиво је да је највећи део говора г.г. народних посланика политичког значаја. Хроничари бележиће оно што је од већег значаја а историчари, односно неумитна историја утврдиће станице и рећи ће потоњим поколењима што треба. Тако ће бити разјашњене поједине чињенице, утврђене или оборене поједине претпоставке.

На крају ове начелне дебате ја ћу бити слободан говорити само о оним важнијим наводима који се односе на предлог закона о иступима као такав.

Г. известилац мањине у своме извештају навео је углавном само ово, да су казне које установљава предлог закона о иступима сувише строге, да је тако превелика казна за иступна дела 30 дана затвора или 1.500 динара новчане казне. Дале је наведено од стране г. известиоца мањине, да би виша инстанција, која би размотрила одлуке по иступним делима у другом степену, требала да буде суд а не општа управна власт. И даље, као следствие овога изнео је, да је овим Законом о иступима дата могућност злоупотребе при примени иступних казни.

Прво, нашта би требало скренути пажњу јесте ово, господо народни посланици, да је Кривични закон установио дихотомију кривичних дела тј. да су кривична дела само злочини и преступи. Кривични закон та права кривична дела обухватио је и о њима се говори у Кривичном закону. Истина, у ранијим законодавствима у појединим покрајинама била је деоба кривичних дела на троје, тако да су иступи били кривична дела, па је зато у Кривичном закону у становитом посебном делу

била као нека трећа част кривичног закона о којима се говорило о иступима. Међутим, кад је дошао нов Кривични закон за целу нашу домовину, и кад су установљене само две врсте кривичних дела, он је огласио да други учини, који би ипак били кривице, не долазе под појам правих кривичних дела. Могло би се казати за њих, да су кажњива дела, само тај израз није згодан, јер се не кажњава дело него учинилац дела. Кривични закон је, установивши две врсте кривичних дела, упутио да одлуке по тим делима доносе судови, па је тим самим прејудуцирао и то питање да оно што није право кривично дело не спада у домен судске акције него се препушта управној власти као таквој.

У § 1 установљен је став 2 који није био у првобитном пројекту Владе. Одбор је хтео да се у закону о иступима установи потпуно оно познато уставно начело, које је изражено у чл. 8 Устава, а то је да се казна може установити само законом и да се може применити само на она дела за која је закон у напред казао, да ће се казнити. Овакав пропис уставни у мало другој форми унет је и у Кривични закон. Може бити да је ту требало и стати па даље не ићи, ни у један посебан закон то непонављати, јер је принцип уставни прокламован и пуштен у живот и у једном основном кривичном закону. Кад се хтело да се и у закон о иступима унесе као став 2 у § 1 онакав исти пропис какав се налази у Кривичном закону, онда се морало то питање добро проучити и видети, да ли то може да буде. Живот, не само у нашој земљи него и у свима другим земљама нарочито на континенту, не од скора, него од пре толиког низа година па и деценија, мењао је значај тих поменутих начела Устава, да се казна може установити само законом и применити на дела која се само на основу закона кажњавају. Кад би се то тако у уском смислу свом тумачио уставни пропис, онда би живот државни, у колико би државна администрација требала о њему да води рачуна, делимично стао, јер у оваквом случају ни један иступ не би могао да се установи друкчије него од самога законодавца, путем закона. Међутим, и под ранијим уставним режимима који су овако исто садржавали као и нов устав овакве норме, то се тумачило тако да се то уставно начело односи само на права кривична дела у ужем смислу а не и на иступе, прекршаје. Примећујем да се око овога параграфа у одбору говорило 3 сата а, можда, и нешто мало више, али се бар дошло до једне формуле која је усвојена и у § 1 као други став, а то је: да ће се казне за иступна дела установити само законом или другим општим одредбама заснованим на закону и да се могу примењивати само за дела која су унапред одређена, тј. да не може бити повратне силе закона. И, ако је утрошено три и више сати на једну овакву одредбу ради убеђивања чланова одбора, то није много. Добро је те дискусија у тој ствари није трајала и три дана.

Што се тиче навода о строгим казнама, опредељеним у висини до 30 дана затвора или до 1500 динара, о томе би се могло увек дискутовати: то је ствар нахођења. Међутим, кад се узме да у пројекту закона има и неких озбиљнијих дела која треба кажњавати а која Кривични законик није предвидео, онда се заиста долази до те помрљивости да ове казне које, на први поглед,

могу изгледати велике и престоге, уствари нису такве, иако се налазе у закону о иступима.

Даље, у покрајинским законима о иступима који сада важе у појединим покрајинама, те казне већ постоје у тој висини, као новчана казна или као казна затвора, и не може се рећи да се те казне у погледу висине злоупотребљују од стране оних који казне изричу.

Кад би се установило, како је то овде од стране једног г. народног посланика предложено, да максимум казне буде, сходно неком патенту, 7 дана, а минимум да може да се спусти чак и до 6 сати, онда грађани ту не би били довољно заштићени, јер код тог построја одмеравање казне, овако ниске казне, би због кумулације казне услед реалног стицаја, премашале много више казну од 7 дана затвора па и казну од 30 дана затвора.

Треба добро проучити предлог закона о иступима па видети шта је у вези са ових 30 дана или 1500 динара. Предложени закон садржи одредбе да на случај реалног стицаја кумулација казне може да се изведе, али да ни у ком случају казна одмерена за сва дела која су у стицају не може прећи максимум казне одређене за иступна дела. Значи, ако би неко учинио масу кривичних дела све за један дан или за једну ноћ док дође кући, може за сва та дела да одговара тако као да их је учинио у реалном стицају и да за сва та дела не може да буде кажњен више од 30 дана или од 1500 динара. Кад би максимум казни био мањи, ово би било недовољно за каштиговање оваквих дела, учињених у низу.

Даље, предлог закона је установио да казна за дела у поврату треба да буде јаче одмерена. Па с погледом на ових 30 дана затвора, која је у ствари доста висока казна, установио је да ни на случај поврата не може се изрећи већа казна него што је ова максимална казна од 30 дана прописана за иступе уопште.

Господе народни посланици су замерали овом пројекту што у њему постоји установа да се према приликама, према својствима кривца, према околностима у којима је кривично дело учињено може кривац и ослободити казне, па се може и укорити, т. ј. изрећи укор, који у ствари није казна, који је сурогат казне, који замењује казну затвора или новчану казну. И онда се изводило као да је ту потпуно арбитрарно суђење од стране органа којима је поверено иступно судство. Међутим боље је и ово него непочињање поступка, јер треба да остане трага зашто кривца који је дело учинио не треба, према свима околностима које су се показале јасне, казнити. Да би се спасло да се кривцу не изрече казна, у честим случајевима се чине разне нетачне констатације у циљу олакшања положаја лица које је означено као учинилац дела. Такав метод рада отклања се могућношћу ослобођења кривца од казне или изрицању казне. Међутим када је у моћи власти да она не отпочиње поступак према учиниоцу или да не исправно или лажно чини констатације онда је то већ једно навикавање на изигравање закона, па у духу тих навика може да се деси и то да се закон изиграва и на горе и да се неком подмеће оно што није учинио, или о чему нема доказа.

Поменуто је да је управној власти код оваквог пројекта препуштено да она за неке учине учиниоца позове на одговорност и казни га ништавном

казном каква је предвиђена у овом закону, док за друге, које неће да заштити и неће да примени за њих прописе Закона о иступима, приступа пријави и кривичном гоњењу за дела злочина или престапа. Оваква бојазан не може да опстане. Пројекат закона о иступима не мења Кривични закон. То је изрично речено у § 6 Законског пројекта; речено је да се за дела за која се кажњава по кривичним законима, подразумевајући ту Општи кривични законик, Кривични закон војни, Закон о штампи уколико предвиђа дела преступна, и др., не може нико казнити као за иступна дела по Закону о иступима. Даље установљен је § 290 у коме се каже, да се Законом о иступима не мењају прописи Кривичног закона, изузимајући три параграфа из овога Закона о иступима, којима се заиста донекле али са врло оправданих разлога мењају и прописи Кривичног закона. То би било о ситној крађи, превари, коцки; та ситна дела баш зато што су кажњива по Кривичном закону, као што су крађа воћа, мало хлеба, по вредности минимална, не кажњавају се сада ни од кога зато, што треба ићи пред суд за ситну ствар и дотичног учиниоца учинити порочним, и због ваздан других последица, дакле Законом о иступима у основи не мења се Кривични закон. Не може неко да буде заштићен од кривичне одговорности по Кривичном закону зато што постоји неки пропис по Закону о иступима.

Приметило се, господе народни посланици, да су у току начелне дебате поједини говорници оперисали са текстом, који и није био одборски, а на текст одборски којим је измењен текст владин Влада се у главном сагласила.

Један од господе народних посланика бавио се у дискусији и самим системом, који је установљен Законом о иступима, наглашавајући: какви су то иступи против државе, па иступи против имовине, па морала, породице, па свега онога, о чему говори и Кривични закон. Господе народни посланици, Закон о иступима ипак је донекле у вези са општом кривичном материјом, и кад Кривични закон установљава један кривични систем за разраду кривично-правне материје, од тога система, установљеног у једном основном закону, не треба бежати, па стварати некакав нов систем. И то је добра страна овога законског пројекта, што је систем из Кривичног законика акомодирао иступима у колико је то било могуће извести. Закон о иступима је, донекле, мора се признати, и допуна Кривичном закону. Иступни закон мора говорити о заштити државе; иступни закон мора говорити о делима против имовине, против лица, против јавног морала и против ваздан других ствари. Кад Кривични закон говори о делима против државе, он подразумева озбиљна крупна дела: ко изда земљу, ко са непријатељем ради и даје планове утврђења, ко за време рата учини нешто, ко врши праву шпијунску улогу туђину у дослуху непријатељских војних жеља. О свему томе говори Кривични закон; па и Закон о заштити јавне безбедности и поретка у држави говори такође о тим крупним делима против државе и свему томе. Све је то на своме месту. Али исто тако наивне учине или пропусте у вези са општим, државним интересима може иступни закон огласити као кажњива дела, као иступна дела, и свему томе има места. Имали смо прилике у животу да видимо, где поје-

дине личности из наивности, из неразумевања, или нарочито женска лица због своје отворености, хоће да говоре о стварима, о којима нема места говора с туђином.

Зато се у предлогу закона о иступима каже да нико са странцем не треба да говори о ономе што има везе са одбаном земље. Тог прописа нема у Кривичном закону, а ни у Закону о заштити јавне безбедности, али је он потребан.

Даље у Кривичном закону имамо прописе о делима против опште јавне сигурности. Тако кад неко, не циљајући на једну личност против које би атак чинио, учини уопште нешто насумице, па ма кога зло постигло као што је на пример подковавање темеља жељезничке пруге да се сурвају возови, да изгину људи без обзира ко ће све погинути, чини злочин против опште сигурности. То има смисла у Кривичном закону; то су злочини или преступи учињени против опште сигурности; али има и ситних дела која морају бити кажњена као иступи, под појмом иступа против опште безбедности. На пример, по пропису иступног закона, кажњавао би се онај ко не врши неки посао са довољно пажње, или ко ради са ватром тако да би се могла десити нека несрећа за његове суседе, за људе, и за њихову имовину. Дакле, свему томе има места и систем закона о иступима није неподобан.

Када је говорено о § 60 и 61 предлога закона о иступима онда је од господе народних посланика апострофирано, шта могу та два члана да значе поред оних прописа из Кривичног закона.

Ова два параграфа, чију садржину сам донекле већ и поменуо, јесу потребни да би се државни и општи интереси заштитили. Они не дирају ни у колико у прописе из Кривичног закона. Њима се забрањује да се говори о свему и свачему са странцем који је дошао из туђега света, да му се прича о одбрани земље.

У § 71 цитирано је у начелној дебати као да се тиме спутава и штампа која је по закону о штампи слободна. Други став § 71 гласи: „Ко законите наредбе, поступке власти, државне и самоуправне, њених органа, усмено или писмено, или на други начин јавно исмејава или омадовавава казниће се итд.“ Сматрало се од поједине господе народних посланика да се овај пропис односи и на иступна дела учињена путем штампе. Међутим за штампу постоји специјалан закон који као основно начело установљава да је штампа слободна, другим речима ограничена онолико колико Закон о штампи штампу ограничава, не искључујући природно да то ограничење може да буде и другим законом, али под условом ако се изрично у том другом закону каже да ће се односити и на штампу.

Стога Краљевска влада даје изјаву о § 71 да се други став не односи на случајеве за које важи Закон о штампи.

У предлогу закона о иступима има нешто напредно засновано на принципу хуманом, човечном. То су параграфи 139 и 140 који су нашли примене и у страном законодавству. У начелној дебати говорено је да су та два прописа у овом законском предлогу потпуно цивилног значаја. Међутим, господо, иако они донекле имају карактер цивилног права и поступка, ипак су они из обзира хуманости унети у овај Пројекат закона, и могу вам рећи да је то учињено на предлог јед-

ног г. професора кривичног права а сагласно са другим који су сарађивали на изради овог законског пројекта.

Било је, господо, приговора, даље, да овај пројекат законски у своме специјалном делу, другом отсеку, не садржава сва иступна дела. Влада и не претендује на то да направи један кодекс у коме ће сва иступна дела бити набрајана, већ је сматрала да треба да буде остављено регионалним одредбама и властима да уреде и пропишу норме по којима ће се кажњавати и друга дела која не би била од интереса за целу територију државну.

Поменуо сам већ да је још Кривичним законом, Кривичним поступком и Законом о устројству судова прејудицирано да иступна дела имају да суде управне власти. Одбор је настојао да се то спроведе па је отишао и један корак даље, а с тим се је и Влада сагласила, да иступна дела кажњавају не само опште управне власти него и општине. У државама на Континенту иступна дела која суде управне власти у другом степену разматрају такође управне власти. Истина је да је у другим земљама и разна подела кривичних дела. Прописи односно система, поделе дела и компетенције власти у погледу извињања и суђења иступних дела у разним инстанцијама, не могу се обратити свугде подједнако.

Поменуто је у дебати да оптужно начело, које је у кривичној материји установљено, није спроведено у Закону о иступима. То је истина, али друкчије не може ни да буде; јер је тешко код постојања тако многобројних кривичних дела и код власти растурених по целој земљи, установити неко нарочито тужиоштво. Ипак и ако нема правог тужиоштва те строго оптужно начело није до краја спроведено у овом закону, ипак се донекле помогло, јер је установљено да се може појавити приватни тужилац и заступати тужбу. Даље је поможено и тиме што је одређено једном засебном тачком, да ако је тужилац државни орган и ако је он пријаву учинио, да он не може то дело извињати и судити.

Иступе суде органи на основу слободног убеђења. Не значи то, господо, ипак да иступни судија може то убеђење вршити без доказног материјала, без спровођења доказног поступка. Његово слободно убеђење мора се заснивати у сваком случају на чињеницама доказаним у поступку. Приговор на слободно уверење није оправдан.

Кад Управно иступно судство врше управне власти, појамно је да и у другом степену функција одлучивања треба да остане код управне власти вишег степена. Ако би се та улога пребацила на судове, било редовне државне судове било управне, тада би се њима дало нешто што у основи по природи односа не спада у њихову компетенцију. Створила би се суревњивост између власти, било би неспоразума и надмудривања, и услед тога трпео би сам народ. Треба оставити стога управним властима да врше управно судство а судовима треба оставити да врше правосуђе према службеницима државним и самоуправним за злоупотребе које би они учинили при вршењу службе. Увек се изражавала при дебати, господо, нека бојазан од злоупотреба управне власти. Пре свега треба уочити да Закон о иступима није установио компетенцију за суђење полициским властима већ властима опште управе. Изузетно само тамо где има специјалне полициске власти, она је ту надлежна.

Даље треба уочити и то, кад се даје у руке органима опште управне власти да суде иступна кривична дела, да је тај кадар чиновника из дана у дан све бољи, да су данас по правилу сви срески начелници који врше управну власт у првом степену, школовани људи, оспособљени да врше ту функцију, јер су већином дипломирани правници.

Хладно разматрајући говоре и главне наводе госпoде народних посланика, долази се до закључка да предложени закон о иступима не даје повода за неке одвећ важне и многобројне приговоре. То значи да је предлог законски у основи својој један добар елаборат. Појамно човекова дела, била она производ његових руку или ума његовог, нису савршена, јер је тако све у природи. Али кад будемо имали јединствен закон о иступима, и кад он ступи у живот, време ће показати шта у њему има још да се поправи, и шта у њему треба да се измени. И то искуство, тај живот учиниће да се донесе после једнога периода времена новела за овај закон, како би он био још бољи и то кад живот и искуство буду показали шта у њега треба још унети.

После експозеа господина Министра унутрашњих послова пред Народном скупштином, у коме свака реч има своје пуно значење, ја нисам требао ништа да додам. Али како су у току начелне дебате госпoда народни посланици износили своја мишљења, не многобројна, о појединим моментима по самом предлогу законском, то сам покушао да дам потребна разјашњења по њима.

Завршавајући ова излагања, кратко формулишем молбу Краљевске владе: да Народна скупштина овај предлог закона о иступима изволи примити у начелу, а потом и у појединостима. (Пљескање код већине).

Претседник Стеван Ђирић: Госпoдо народни посланици, претрес у начелу законског предлога о иступима завршен је. Прелазимо на гласање. Гласање ће бити поименично. Госпoда која примају гласање са „за“, а госпoда која не примају гласање са „против“. Молим секретара г. др. Веблеа, да изврши прозивку народних посланика.

Секретар Др. Андреј Вебле прозива народне посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су „за“: Андоновић Сима, Антић Д. Боривоје, Антонијевић Душан. Аранђеловић Јован, Арежина Миљкан, Баџак Љ. Милан, Белинић Винко, Беђировић Воца Шериф, Бишировић Димитрије, Блажић Милан, Богавац П. Петар, Божиновић Љубомир, Божић Јакша, Борисављевић Страхинија, Бренчич Михаел, Брујић С. Јован, Бубић др. Стеван, Васић Тихомир, Вебле др. Андреј, Величковић Б. Миладин, Веселиновић др. Милорад, Видец Антон, Врбић Велимир, Вујасиновић др. Вук, Вучетић Радисав, Гавриловић Никола, Гајић Радомир, Гајшек Карло, Главинић др. Милан, Голубовић Милан, Грба др. Милован, Давинић Брана, Дамић др. Драган, Даниловић Ј. Живко, Димитријевић Живојин, Димитријевић др. Љутица, Димић М. Радосав, Добросављевић Д. Бранко, Ђокић Љубомир, Ђорђевић В. Војислав, Ђурић М. Боривоје, Ђуровић Данило, Живадиновић П. Борисав, Живковић М. Тодор, Живковић Т. Радисав, Захарић И. Чедомир, Јанковић Десимир, Јанковић Стеван, Јеличић Цветко, Јоксимовић Зарије, Јоксимовић Угрин, Казимировић П. Владимир, Кадић Алија, Каламатијевић Михаило, Калуђерчић др.

Бранко, Капетановић Исмет-бег Гавран, Кашанин Јоцо, Кашпер др. Михаел, Керсник Антон, Клар др. Франц, Кнежевић Богољуб, Кожул др. Марко, Коце др. Јуре, Косовић Р. Петар, Костић Васиљ, Костренчић Лука, Крстић Михаило, Крстић Ст. Стојан, Кузељевић Сретен, Куртовић Војко, Курсулић Велимир, Лазаревић Милан, Лазаревић Никон, Лазаревић др. Тодор, Љешевић К. Михаило, Марјанац Симо, Маркић Фрањо, Марковић др. Ђорђе, Махник Артур, Мијић Ђ. Милан, Микић Сава, Милетић Дане, Милијановић Велимир, Милошевић Р. Душан, Милошевић С. Душан, Милошевић Радивоје, Миљуш др. Бранко, Мирковић С. Димитрије, Мишкулин др. Миле, Муратбашић Осман, Недељковић Урош, Никитовић др. Часлав, Николић др. Бранко, Николић Ј. Живко, Николић Славко, Нићифоровић Спаса, Новаковић др. Нико, Пантић Љубомир, Патрновић Хаџи-Љуба, Певец Рудолф, Пеливановић Малић, Перовић Р. Милан, Повреновић К. Матија, Поздерац Нурија, Поповић С. Аћим, Поповић Душан, Поповић Живко, Поповић др. Михаило, Поповић М. Новица, Предован Крсто, Радоичић В. Данило, Рамадановић Ф. Рамадан, Ратковић Т. Бранко, Риђановић др. Мухамед, Рогић др. Јосип, Ружићи В. Марко, Санто др. Гавро, Симић Стеван, Сладојевић П. Чедомир, Сокић Милоје, Спасовић Вукашин, Станковић Александар, Станковић Светозар, Станковић С. Светолик, Степанов Миливој. Стијић др. Милан, Стојадиновић М. Драгомир, Стојадиновић Михаило, Стојисављевић Петар, Стошовић Добривоје, Тасић С. Светозар, Тешић Максим, Томашевић Жарко, Томић Јеврем, Тонић Р. Тодор, Трпковић Т. Ставра, Ђеримагић Садик, Ђирић Стеван (претседава), Ђумавић Хусеин, Хаџи-Ристић Спира, Цветковић Ј. Драгиша, Џујан Ђиро, Чапљић Рагиб, Чвркић Р. Војко, Чолаковић Крста, Шајкаревић др. Јован, Шакић Иван, Широла Брнас Антон, Шушић Живко.

Гласали су „против“: Алексић Коста, Аранђеловић Живојин, Аћимовић др. Јордан, Ауер др. Људевит, Баричевић др. Јанко, Божић А. Милан, Буторка др. Александар, Вујић Димитрије, Вукановић др. Српко, Вукићевић Милан, Гајић Павле, Глишић Миленко, Горњак Винко, Димитријевић Коста, Димитријевић Мита, Добершек Карел, Дошен др. Војислав, Дошен др. Мирко, Ђуровић Михаило, Загорац Јово, Здравковић Јован, Зелковић Н. Бошко, Иванчевић Душан, Исаковић Ђ. Миливоје, Јанжековић Иван, Јанчич др. Иван, Јевремовић др. Драгољуб, Јертић Д. Богољуб, Јертић Животије, Јовановић др. Василије, Јовановић Јован, Јовановић Љубомир, Јојић Велимир, Кабалин Никола, Калембер др. Бранко, Ковач Анте, Којић др. Драгутин, Коман Албин, Косић др. Мирко, Краљевић др. Драган, Кумануди др. Коста, Куњашић Јоаким, Курилић Ј. Милан, Лазаревић М. Александар, Лазаревић Милован, Лазич Војислав, Ленарчић Станко, Мastroвић Анте, Матица Павао, Миловић др. Александар, Михаиловић П. Илија, Мравље Милан, Мулалић А. Мустафа, Нановић Радивоје, Ненадић Војислав, Ненадовић Б. Јован, Николић Ђ. Милован, Николић Радивоје, Новаковић Стјепан, Пауновић Бранко, Паптровић Манфред, Перић Ђ. Миливоје, Петковић Милан, Пинтеровић др. Милован, Плескович Рудолф, Поповић др. Коста, Поповић др. Светислав, Прека Никола, Прекоршек Иван, Прелубовић Мухамед, Протић П. Јеремија, Стефановић Б. Игњат, Стошић Стамен-

ко, Тишма Владимир, Турк Рајко, Урошевић Мирко, Физир Виктор, Фукс др. Рико, Хочевар Станко, Цветић Јосип, Шијак др. Никола, Шошки др. Лука.

Отсутни: Аврамовић Лука, Аћимовић Ж. Велимир, Банић Милан, Бенко Јосип, Бошковић Михаило, Будимир Ђ. Симо, Водстречил Хинко, Гавриловић Ото, Галогожа Петар, Гаћиновић Ј. Војислав, Георгијевић М. Јоца, Грђић В. Ристо, Дачић М. Александар, Димитријевић Стојадин, Динић Ђ. Танасије, Дургутовић И. Мустафа, Ђикић Алозије, Ерцеговац Богдан, Зејнел-бег Ибрахим Страцимир, Здравковић Миленко, Зечевић Секула, Зубер Никола, Зупанчич Фран, Ивановић Драгољуб, Ивековић др. Богдан, Ибрахимпашић Абдула, Илић др. Вељко, Јанковић др. Драгутин, Јањић др. Војислав, Јевтић Ђорђе, Јовановић др. Ђорђе, Јовановић Никола, Јовичић Радоје, Јуриша др. Иван, Кајић А. Мијо, Каћански Стеван, Комненовић Мирко, Крафт др. Стеван, Крстић Симо, Куленовић др. Џафербег, Кулишић др. Шиме, Куртовић Шукрија, Ловренчич др. Иван, Лукаревић Т. Михаило, Макар Дако, Марцикић Т. Милоје, Мијушковић Лука, Микашиновић Д. Ђуро, Милановић Живота, Милетић др. Вјекослав, Милутиновић Р. Милинко, Михаиловић Тодор, Мохорич Иван, Новачан др. Антон, Пејин Ж. Гојко, Пејкић А. Чедомир, Перовић Душан, Петковић Ђорђе, Петковић Рашко, Петровић Богдан, Поповић М. Велимир, Поповић др. Живојин, Раденковић Стојан, Рајаковић М. Милоје, Рафаиловић Живојин, Рафаиловић Миливоје, Рашковић др. Милош, Рашовић М. Милош, Режек др. Јосип, Савић Обрен, Сарић Ибрахим, Секулић др. Милан, Сокић Момчило, Соколовић Никола, Суботић Душан, Тодоровић А. Бранислав, Томић Бранко, Ђосић П. Станко, Хасанбеговић др. Авдо, Хафизадић др. Сулејман, Хорват Фрањо, Црљић Лазар, Чејовић Ђуро, Шемров др. Фран.

(За време гласања долази до објашњења између појединих народних посланика).

Претседник Стеван Ђирић: Молим вас, господо народни посланици, да изволите заузети своја места и да се нико не одазива приликом гласања за другог, ко није присутан. (За време гласања долази до објашњења између др. Српка Вукановића, који врши контролу гласања код саме говорнице, и посланика из већине.) Господо, опомињем вас на ред! Има се право контроле. Не могу допустити да неко гласа за некога ко је отсутан. Нека се нико не одазива за отсутног посланика. То је једна рђава навика. Нека се господа одвикну од те рђаве навике.

(Нешто доцније, за време гласања, долази до објашњења између др. Српка Вукановића с једне стране и др. Часлава Никитовића с друге стране поводом контролисања гласања).

Господо, молим вас да ослободите говорницу. Изволите заузети своја места. Молим и сву осталу господу народне посланике да помогну Претседништву да резултат гласања буде тачан.

Секретар Др. Андреј Вебле: Господи др. Српко Вукановић каже за једног посланика, који није присутан, да је „против”.

Претседник Стеван Ђирић: Господине Вукановићу, молим Вас да не злоупотребљавате своју контролу. Изволите саслушати у миру прозивку. (Приликом прозивке народног посланика Луке Аврамовића, народни посланик Војислав Лазић одазива се „против”).

Господине Лазићу, ви који добро познајете Пословник, треба да знате да не постоји могућност да вас неко овласти да гласате за свог друга. (Веселост у дворани. — **Др. Јанко Баричевић:** Није право, господине Претседниче, да га опомињете! Први пут је погрешно и одмах сте га ухватили! — Веселост).

(После гласања)

Господо народни посланици, изволите чути резултат гласања. Укупно је гласало 232 народна посланика, и то „за” 149, а 83 „против”. Према томе предлог закона о иступима у начелу је примљен. Сад ћемо прећи на претрес у појединостима. Према Закону о пословном реду претрес ће се вршити у четири одељка и то господа да забележе: Први отсек првога дела од § 1 до § 59 Затим ћемо гласати на крају тога отсека седењем и устајањем по параграфима. Затим претрес другог отсека од § 60 до § 164. Онда ћемо опет гласати устајањем и седењем по параграфима. Трећи отсек од § 165 до § 289 и четврти отсек од § 290 до § 294.

Према томе господа говорници могу се пријавити за претрес у појединостима овог законског предлога код сваког од четири отсека.

Сад ћемо прекинути седницу за пола сата, да би Одбор за претрес овог законског предлога могао да учини извесне измене, а после пола сата наставићемо седницу.

Седница је прекинута у 11.35 часова.

(После прекида)

Претседник Стеван Ђирић: Господо народни посланици, настављамо седницу.

Допустите ми да вам предложим дневни ред за идућу седницу.

Као прву тачку дневног реда предлажем: Продужење претреса у појединостима предлога закона о иступима, а као другу тачку: Претрес извештаја Финансијског одбора о предлогу закона о повлачењу из оптицаја старог и о ковању новог металног новца.

Прима ли Скупштина предложени дневни ред? (Прима!) Објављујем да је предложени дневни ред примљен.

Са вашим пристанком ову седницу закључујем, а идућу заказујем за сутра у 8.30 часова.

Седница је закључена у 12.45 часова.

ПРИЛОЗИ

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Пов.Бр. 14552

Београд, 6 јула 1937 год.

Рег ознака:

Предмет: Предлог закона о
уговору и Протоколу од
14-V-1937 године, између Ју-
гославије и Шведске.

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У прилогу под 1) част нам је доставити Вам оверен препис Указа Краљевских Намесника од 19 јуна 1937 године, којим смо овлашћени, у смислу члана 65 Устава Краљевине Југославије, да можемо поднети Народном Претставништву на решење предлог Закона о Уговору о трговини и пловидби између Југославије и Шведске, са завршним протоколом, и о Протоколу о регламентацији трговачких размена између Југославије и Шведске, потписаним у Стокхолму 14 маја 1937 године.

У прилогу под 2) част нам је доставити Вам један примерак Закона о коме је реч, са образложењем, с молбом да исти изволите изнети на решавање пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење нашег особитог поштовања.

Претседник Министарског савета
и Министар иностраних послова,

Др. Милан Стојадиновић, с. р.

Министар правде,

Др. Н. Суботић, с. р.

Министар трговине и индустрије,

М. Врбанић, с. р.

Господину

СТЕВАНУ ЂИРИЋУ

Претседнику Народне скупштине

БЕОГРАД

(Текст предлога закона отштампан је у „Службеним новинама“ за 1937 годину).

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

ПЕТРА II

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ

КРАЉА ЈУГОСЛАВИЈЕ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова, Министра правде и Министра трговине и индустрије, а по саслушању Министарског савета, решили су и решавају:

Овлашћује се Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова, Министар правде и Министар трговине и индустрије, да могу, на основи члана 65 Устава Краљевине Југославије, поднети Народном претставништву на решење:

Предлог закона о Уговору о трговини и пловидби између Југославије и Шведске, са Завршним протоколом, и о Протоколу о регламентацији трговачких размена између Југославије и Шведске, потписаном у Стокхолму 14 маја 1937 године.

Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова, Министар правде и Министар трговине и индустрије нека изврше овај Указ.

19-VI-1937 године

у Београду

ПАВЛЕ, с. р.

Р. СТАНКОВИЋ, с. р.

Др. И. ПЕРОВИЋ, с. р.

Претседник Министарског савета
и Министар иностраних послова,
Др. М. М. Стојадиновић, с. р.

Министар правде,

Др. Н. Суботић, с. р.

Заступа

Министра трговине и индустрије

Министар грађевина,

Др. Кожул, с. р.